

De geschiedenis van het herenhuis Berghorst in Enter (2)

Nadat Jacob van Staverden in 1670 een herenhuis gebouwd had brak in 1672 de Tweede Munsterse Oorlog uit. In Ootmarsum lag een grote bezetting van het Munsters krijgsvolk en heel Twente moest betalen voor het onderhoud van deze troepen. Ook Van Staverden had ruim vierhonderd gulden betaald namens de Marke Enter. Als compensatie had hij zich daarvoor een stuk grond van de Marke toebedeeld.

Na de oorlog werden dit soort transacties kritisch door het markebestuur onderzocht en vaak bleek dat de grond die ze in beslag hadden genomen niet in verhouding stond met het bedrag dat aan de Munstersen was betaald. In het vuurstedenregister van 1675 staat de Berghorst vermeld met drie vuursteden, dus een bescheiden herenhuis. In het register van de honderdste penning van 1675 wordt Van Staverden aangeslagen voor een vermogen van achtduizend gulden. In 1676 koopt hij van de heer van De Oosterhof in Rijssen de tiendrechten van het erve Smeinck in Enter voor vijftienhonderd gulden.

Kortom, het zijn allemaal signalen dat het financieel goed gaat met het gezin Van Staverden. Inmiddels zijn twee dochters geboren: Johanna Mechtild en Gerardina Margareta Lucretia in 1674 en 1676. Dan in 1684 werd er ineens een lening van twaalfhonderd gulden van Rentmeester en borger hopman Gerart van Marienburgh uit Deventer opgenomen. Ondanks onderzoek is het niet gelukt te achterhalen wat Jacob van Staverden voor beroep had. Hij was, samen met zijn vrouw, niet vermogend genoeg om als rentenier in zijn levensonderhoud te voorzien. Er is iets gebeurd tussen 1680 en 1684 waardoor de financiële situatie drastisch was veranderd. Op 30 oktober 1689, na een kort ziekbed, overlijdt Jacob van Staverden. Op 5 november 1689 wordt hij in Rijssen begraven. In 1690 moet de weduwe vijfhonderd gulden lenen en in mei 1695 verkocht ze de in 1676 aangekochte Smeincktiende voor 1470 gulden. Hiermee worden leningen afgelost, maar in 1702 moet er al weer geleend worden. Kortom het waren moeilijke tijden op de Berghorst. Een vervelende bijkomstigheid was dat de twee dochters, die de huwbare leeftijd ruimschoots bereikt hadden, geen partij konden vinden in de Adellijke kennissenkring. Huwelijken in die kringen vonden allemaal plaats met huwelijksvoorwaarden, waarin werd vastgelegd wie wat inbracht in de huwelijks-gemeenschap. De freules van Staverden tot de Berghorst hadden weinig in te brengen. Voor de vermogensbelasting werd de Berghorst nog maar voor duizend gulden aangeslagen 'om reden' stond erbij. Rond 1705 gebeurt iets dat het leven van de freules ging veranderen. Een tante van hun moeder beheert de havezathe de Beugelscamp in Denekamp. Maar zij wordt onder curatele gesteld, omdat ze verstandelijk niet meer in staat is tot het beheer van de goederen. De weduwe van Staverden-Voet en haar broer Lucas Albert Voet, die als geestelijke op de Beugelscamp leeft, moeten het beheer overnemen. Lucas Voet vermaakte zijn beide nichten elk duizend rijksdaalders. Maar de lonkende erfrechten van hun moeder op de goederen Beugelscamp zijn nog interessanter. Het duurt niet zo lang of er melden zich potentiële huwelijkskandidaten op de Berghorst. Maar daarover de volgende keer meer.

De Havezathe de Beugelscamp in Denekamp.